

Tekst gwarowy — Kuniów 4

Autor: Monika Kresa

Nagranie: Monika Kresa, Ewa Kurowska. Przepisanie i opracowanie: Monika Kresa. Weryfikacja: Halina Karaś.

{smoothgallery image=F7204.jpg&caption=Antoni Sobania&title=Antoni Sobania} Informator: Antoni Sobania – urodził się w 1946 roku w Kuniowie. Ma wykształcenie zawodowe, prowadzi gospodarstwo rolne. Jako młody człowiek wyjeżdżał do pracy do Niemiec, zna język niemiecki, spędził tam ok. 1,5 roku. Działa na rzecz propagowania kultury śląskiej, jest lokalnym kabarecistą. Śląskie jadło {vm}T724.mp3|L{/vm}

Jakie śląskie {tt} = jadło. Charakterystyczna dla Śląska północnego wymowa dwugłoskowa (dyftongiczna) a pochylonego jako oł. |jołdo{/tt} regionalne to {tt} = wiecie. Końcówka -ta w 2 os. l. mn. czasu teraźniejszego z dawnej liczby podwójnej. |wiyta{/tt}. Obiółd, to jest, no to zawsze tam prezentują tam, jakimś tam sycha przyjedzie, czy coś na {tt} = Opolszczyznę. Szeroka wymowa wygłosowej samogłoski nosowej ę z całkowitą utratą nosowości (denazalizacją), stąd ę > a i spowodowane tym utożsamienie się biernika lp. rzeczowników żeńskich zakończonych na -a z mianownikiem. |Opolszczyzna{/tt}, to jest {tt} = ważne. Mazurzenie, tu ź > z. |wazne{/tt}, ze kluski, wiyta, co to so kluski, to nie {tt} = są. Rozłożona (asynchroniczna) i wąska wymowa wygłosowej samogłoski nosowej ą w wygłosie jako um. |sun{/tt} te, co wy ta {tt} = nazywacie. Charakterystyczna dla Śląska północnego wymowa dwugłoskowa (dyftongiczna) a pochylonego jako oł. Końcówka -ta w 2 os. l. mn. czasu teraźniejszego z dawnej liczby podwójnej. |nazywołta{/tt} {tt} = makaron. |nudle{/tt}, wiys, te leńne jojca, to jest to się karto…, to się ugatuje kartofle i w misce, {tt} = jak jest. Udźwięczniająca fonetyka międzywyrazowa. |jag jest{/tt} miska tam załóżmy, to jest mało ważne, cy pół, cy, cy ćwierci, {tt} = wyciąga. Charakterystyczna dla Śląska północnego wymowa dwugłoskowa (dyftongiczna) a pochylonego jako oł. |wyciągoł{/tt} się jedna ćwiartka, jedna ćwiartka tych kartofli {tt} = musicie. Końcówka -ta charakterystyczna dla 2 os. l. poj. trybu rozkazującego z dawnej liczby podwójnej. |musita{/tt} tak wyciąć, i do tych kartofli włożyć, i w to miejsce wsypać {tt} = mąkę. Szeroka wymowa wygłosowej samogłoski nosowej ę z całkowitą utratą nosowości (denazalizacją), stąd ę > a i spowodowane tym utożsamienie się biernika lp. rzeczowników żeńskich zakończonych na -a z mianownikiem. |munka{/tt} {tt} = kartoflana (zamiast kartoflaną). Szeroka wymowa wygłosowej samogłoski nosowej ę z całkowitą utratą nosowości (denazalizacją), stąd ę > a i spowodowane tym utożsamienie się biernika lp. rzeczowników żeńskich zakończonych na -a i towarzyszących im przymiotników z mianownikiem. |kartoflanoł{/tt} i to jest ta miara, wies, ze nie {tt} = dasz. Wymowa a pochylonego jednogłoskowa, ścieśniona i utożsamiona z o. Mazurzenie, tu sz > s. |dos{/tt}, ani za dużo, ani za mało, jedna czwarta kartofli {tt} = wycinasz. Charakterystyczna dla Śląska północnego wymowa dwugłoskowa (dyftongiczna) a pochylonego jako oł. Mazurzenie. tu sz > s. |wycinołs{/tt}, tak zasywas rołwno i potyn wsystko {tt} = wymieszać. Wtórna nosowość (nazalizacja) typowa dla wielu gwar w tym rdzeniu, też w dawnej polszczyźnie. |wymięsać{/tt}, i {tt} = potem. Powstanie wtórnej samogłoski nosowej (y nosowe) w wygłosie. |potyn{/tt} kulać, i gotować, no to so te śląskie kluski, ni. Śląskie. Jag jest taki, ach, jag juz jes tam taki fajer. Fajer to jest impreza, ni, odpust, wese…, jakiś coś, na weselu to tam bezdyskusyjnie musi być, to jes {tt} = modra (modra kapusta ‘ czerwona kapusta’). Charakterystyczna dla Śląska północnego wymowa dwugłoskowa (dyftongiczna) a pochylonego jako oł. |modroł{/tt} kapusta, czerwonoł kapusta, i rolady mięsne, to wiyta, jak to się. Trzeba mło…to trzeba, jasne, rozklepać, i to jest jak to jest rozwinięte ta się potem {tt} = wkłada. Zanik ł w grupie kł. Charakterystyczna dla Śląska północnego wymowa dwugłoskowa (dyftongiczna) a pochylonego jako oł (2 razy). |wkołdoł{/tt}, słonina, po naszymu śpek, ogórki, takie coś wszystko, to się potyn z|awijoł, albo tam nićmi się owijoł, albo sum specjalne tam druty, taki {tt} = szpikulec. Siakanie, czyli wymowa sz jako ś, zwłaszcza w wyrazach obcego pochodzenia. |śpikulec{/tt}, rozumisz. I to jest ta czysto regionalnoł potrawa. Obiółd, ni. To to jes obowiązkowo. No a tam {tt} = kompot. Zwężenie o do ó przed spółgłoską nosową, czyli wąska wymowa grupy oN jako óN. |kómpot{/tt} no to wiadomo.